

Biografie jako životní umění

Pietro Archiati

Matka vychovává své dítě. V její činnosti můžeme rozlišovat čtyři úrovně příčin:

První a určující příčinou výchovy je samotná matka, člověk (úroveň ducha, činících se jáství).

Druhou příčinou je cíl, který si matka vytyčuje při výchově — možná by prostřednictvím svého dítěte mohla pro lidi vykonat to, co sama vykonat nedokázala (úroveň psýché, vnitřně prožívající duše).

Třetí příčina: ona spousta jednání a činností, vedoucích k tomuto cíli (úroveň života a metamorfóz, proměn).

Čtvrtá: dítě jako vnější příjemce matčina výchovného umění (úroveň vnějšího světa, na nějž duch, duše a život působí).

Všechny čtyři druhy příčin spolu úzce souvisí. Jednu nelze oddělit od ostatních, všechny společně tvoří nedělitelnou jednotu: jsou čtyři i jedna zároveň. Chybí-li jedna z těchto příčin, buďto není výchově dítěte souzen úspěch, anebo k ní vůbec ani nedojde.

Chceme-li porozumět nějaké biografické události, musíme se na ni zrovna tak dívat jako na jednotu. „Umělec života“, kterého v sobě máme, náš „výchovný umělec“ uvádí čtyři jmenované úrovně v jednotu: tak jako to matka coby vychovatelka dělá se svým dítětem.

Jednání ve světě hmoty vždy působí na nitro člověka, na jeho duši:

*Když duch formuje hmotu,
formuje se nově i duše.*

Na začátku vždy stojí něco čistě duchovního: někdo má nějakou myšlenku, ideu. To vyvolá něco na způsob vnitřní odezvy — například pocit: „to se mi líbí“ nebo „to se mi nelíbí“; toto je svět duše. Je-li dáno, co a jakým způsobem má být změněno, co je třeba učinit, aby se dosáhlo cíle, pak se schopnosti a činnosti doplní a začnou působit ve světě. Svět hmoty se svými pokaždé zcela přesně danými fyzickými, hmotnými znaky tvoří základ, který člověk jako umělec života ve své „biografické práci“ přetváří. Tak se každý umělec během své tvorby neustále vyvíjí. Zatímco proměňuje hmotný svět, zjemňují se i jeho schopnosti. Jeho duše se s každou novou zkušeností mění. Zatímco vstupujeme do vztahu se světem a na svět působíme, prožíváme zároveň to, co v nás svět probouzí.

Kdo hledá klíč k pochopení svého života, odpověď na otázku, proč se mu děje to či ono, musí věnovat pozornost životnímu plánu, který navrhlo jeho vyšší vědomí. Prohlédnout tento plán není snadné, patří to však k úkolům, s nimiž se musí každý z nás vypořádat, má-li mít ze života radost. Je na nás, abychom se přesvědčili o tom, že všechno, co nás potká, má smysl: každá nemoc, každá událost, každé setkání.

Naše vyšší Já nám může pouze přát, abychom si stále více uvědomovali jeho přítomnost, abychom s ním byli stále více srozuměni, až nakonec poznáme, že toto vyšší Já jsme v tom nejhlubším smyslu my sami. My sami jsme si do všech jednotlivostí naplánovali svou životní cestu, a to tak, abychom co nejvšestranněji rozvinuli své síly.

Každý lidský duch sám sobě říká: „Jsem svobodný tvůrce, stvořený k obrazu božstva. Nebudu-li

využívat svou tvůrčí schopnost, stanu se, jako na Zemi žijící člověk, hříčkou přírodních zákonů. Budu-li však každý den pečovat o svou duchovní bytost, bude mi svět hmoty lépe a lépe sloužit.“

Nátlak, který na nás vyvíjí hmota, prožíváme jen tak dlouho, dokud připouštíme jako skutečnost jen viditelný svět. Právě v konfrontaci s hmotným světem však zjišťujeme, že jako duchovní bytosti můžeme vytvářet něco zcela nového. Vytvořit něco nového neznamena stvořit celý svět z ničeho, nýbrž vytvářet z vlastní intuice stále krásnější ideály a životní cíle. Já sám mohu být příčinou svých ideálů. Beze mne by nebyl žádný z cílů, které si kladu a v životě uskutečňuji.

Každý člověk je jako duch schopen vytvořit něco úplně nového, něco, co tu ještě nikdy nebylo. Jen když si neuvědomujeme svou tvořivou sílu, můžeme si myslet, že všechno v životě podléhá neměnným zákonům. Ve skutečnosti však často vkládáme veškerou svou důvěru ve svět hmoty a nakonec se dokonce domníváme, že všechno takzvaně duchovní je výsledkem hmotných pochodů. Nevede snad toto myšlení, jemuž moderní přírodní věda tak ráda vzdává hold, zřetelně nesprávným směrem?